

Viitamisreeglite vastu eksitakse juba algkoolis

Alice Lokk
reporter

Piret Aus
FOTO: Elmo Riig

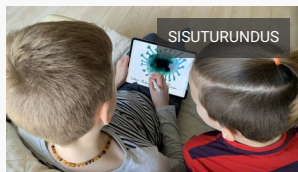
Sel nädalal sai riigikogu liikme Rainer Vakra aastaid tagasi kirjutatud bakalaureusetöö plagiaadisüüdistuse, mis on suurema tähelepanu alla toonud arutelu akadeemilise petturluse üle. Tartu ülikooli kultuurikorralduse eriala lektor Piret Aus tõdes, et teiste materjali kasutamist ilma sellele viitamata tuleb ette kahetsusväärset palju.

▶ KUULA ARTIKLIT

SISUTURUNDUS

Blender soovitab: Lisa smuutile proteiini! Valgud ei ole vaid jõusaalis musklite treenimiseks

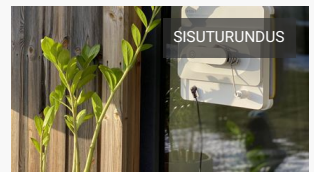
SISUTURUNDUS

Mida olulist jälgida kodus õppimise ja õpetamise juures?

SISUTURUNDUS

Meelelahutuskeskus O'Learys soovitab: raamatud legendaarsetest välismaa sportlastest

SISUTURUNDUS

Aknapesurobot – sinu uus abimees kevadiseks suurpuhastuseks

Piret Aus kirjutas oma Facebooki seinal, et on õpilaste viitamisprobleemidega kokku puutunud nii rakenduslikul, bakalaureuse- kui ka magistritasemel. Postituses oli kirjas, et ühel viimatisel kaitsmisel oli kaheksast tööst seitsmes kasutatud teise autori loodut ilma nõuetekohase viitamiseta.

Piret Aus nentis, et probleem saab alguse juba algkoolist, sest harjutakse varakult internetist materjali kopeerima. "Kui on vaja teha referaat või uurimustöö, võetakse info Vikipeediast. Ülikool aga ei aktsepteeri Vikipeediat allikana, sest see ei ole teaduslikult kontrollitud. Asi algab peale sellest, kui kooliõpetajad lasevad tavaliste klassitööde, referaatide ja seinalehtede tegemisel suvaliselt materjale alla laadida ja panna oma nime sinna alla."

Probleem ei ole sagedane ainult õpilaste seas. Piret Aus lisas, et tihtipeale ei pane ka koolitajad esitlusi tehes slaidide juurde allikaid, kui info pärineb näiteks andmebaasist või töörühma koostatud dokumentidest. "Netist võetakse ka fotosid, tabelleid ja jooniseid ning "unustatakse" lisada allikas."

Aus selgitas, et tsiteerimiseks ja refereerimiseks on regulatsioonid ja juhendid: kuidas kasutada jutumärke, kui suures mahus võib teise tööd kasutada ja palju muud. "See on tavapärane, et mingit teemat uurima hakates loed teiste autorite varasemaid uurimustöid. Uurimisprobleem ju lahendatakse teemakohaste allikate toel ja kogutud empiirilise materjali põhjal. Kuid allikate kasutamisel tuleb kindlasti lisada ka viide, mis ei ole suvaline sümbolite jada sulgudes. Kasutatud allikate loetelu lisatakse töö lõppu. Teiste autorite seisukohad ja teooriad peavad olema selgelt eristatavad sinu kui töö autori tehtud üldistustest ja järeldustest," rääkis ta.

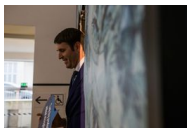
Koos Rainer Vakraga sotsiaaldemokraatide nimekirjas riigikokku kandideeriv Piret Aus, kes annab loenguid nii bakalaureuse- kui magistriastmes õppijatele, ütles, et põhjenduseks toovad õpilased muu hulgas ajanappuse. Samuti on õpilased öelnud, et nad ei teadnud, et teise autori materjalile tuleb viidata. Samas on ülikoolis olemas õppeaine "Teadustöö metodoloogia ja uurimustöö alused", kus seda kõike ka õpetatakse. "Eriti hämmastab, kui seda kasutatakse magistriõppes, sest bakalaureusetöö on juba tehtud. Rainer Vakra valguses on ka juttu bakalaureusetööst. Igal juhul on häbiväärne, et selline asi on juhtunud, olgu ta või 20 aastat tagasi."

Kui tavalises essees või koolitöös on õpilane jätnud viitamata, leitakse üheskoos lahendus. "Kui kedagi on tsiteeritud või refereeritud, peab viitama. Kui õppejõud avastab, et seda pole tehtud, siis ta suhtleb tudengiga. Neid juhtumeid avastatakse palju ja tavaliselt räägitakse need omavahel selgeks. Tudeng parandab ära ja võtab teadmiseks," rääkis Aus.

Kui viideteta töö on juba komisjoni ette jõudnud, tuleks Ausi sõnul otsa vaadata juhendajale ja retsensendile, sest selline töö ei tohiks kaitsmisele jõudagi. Kui see aga juhtub, tuleb käituda regulatsioonide järgi. Komisjon teeb noomituse, tuleb kirjutada seletuskiri, kuid võib järgneda ka eksmatrikuleerimine.

Tartu ülikooli kodulehel on kirjas, et seal kasutatakse plagiaadivastussüsteeme Urkund ja KRATT. Urkundi abil saab kontrollida kirjalike tööde originaalsust ning võrrelda neid internetis ja eri andmebaasides olevate eesti- ja ingliskeelsete materjalidega. KRATT on mõeldud just lõputööde, mitte ainetööde kontrollimiseks. Muu hulgas võimaldab KRATT võrrelda omavahel kõrgkoolide digitaalselt arhiveeritud töid. Veel saab võrrelda üleslaetud tööde sisu teiste koolide arhiivides ja eestikeelses internetis leiduvaga.

SEOTUD LOOD

EESTI

**TLÜ akadeemiline komisjon koguneb
töenäoliselt tuleval nädalal**